

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права №1

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Деліктне право»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків

2021

Силабус навчальної дисципліни «Деліктне право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 17 с.

Розробник:

Карнаух Богдан Петрович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права №1
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри цивільного права №1
(протокол № 12 від 15 червня 2022 року)

Завідувачка кафедри - Борисова Валентина Іванівна, кандидатка юридичних наук, професорка

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Деліктне право
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Карнаух Богдан Петрович, доцент кафедри цивільного права №1, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	
E-mail	b.p.karnauh@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Через платформу MS Teams

Анотація навчальної дисципліни

Хоча навчальна дисципліна насамперед зосереджена на українському деліктному праві та практиці його застосування судами, тим не менше національне право вивчається на тлі широкого використання компаративного методу. Протягом курсу студенти познайомляться зі світовими тенденціями розвитку деліктного права й матимуть змогу обговорити найгостріші проблеми, що постають перед сучасним деліктним правом. Предметом дискусій стануть проблеми, які не тільки не вирішені в чинному українському законодавстві, але й навіть не були досі порушені в національній доктрині. До них належать такі проблеми як нез'ясовна причинність, відшкодовність чистих економічних втрат, альтернативна відповідальність, відповідальність згідно з часткою на ринку та ін. В курсі також використовуються методи і моделі з теорії економічного аналізу права.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – набуття здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері застосування деліктного права, а також

оволодіння знаннями, необхідними для критичної оцінки чинного законодавства щодо зобов'язань з відшкодування шкоди та визначення напрямків його подальшого вдосконалення.

Завдання:

- формування системного уявлення про структуру українського деліктного права в контексті порівняльного аналізу моделей загального та континентального права;
- визначення мети деліктного права і його місця в системі права України;
- оволодіння навичками вирішення проблеми конкуренції деліктного позову з іншими позовами на захист порушених цивільних прав та інтересів;
- опанування навичками застосування деліктного права як засобу захисту фундаментальних прав людини, в тому числі у вертикальних відносинах людина–держава;
- прогнозування напрямків розвитку національного деліктного права з урахуванням світових тенденцій та сучасних викликів;
- визначення предмету доказування у деліктній справі і здобуття навичок прогнозувати перспективу розгляду деліктного позову з урахуванням застосовного у відповідному провадженні стандарту доказування;
- здобуття досвіду застосування норм деліктного права до складних випадків завдання шкоди, в тому числі до випадків так званої нез'ясовної причинності тощо.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: цивільне право (частина перша), цивільне право (частина друга), цивільний процес.

Кореквізити: приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці; порівняльне правознавство; проблеми договірної та недоговірної права.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД. 1.1. Розуміти призначення деліктного права і його місце в системі права України.

РН НД. 1.2. Розуміти структуру українського деліктного права в контексті порівняльного аналізу моделей загального та континентального права.

РН НД. 1.3. Виявляти нові шляхи використання деліктного права для потреб захисту фундаментальних прав людини.

РН НД. 1.4. Інтерпретувати норми деліктного права у контексті концепції бізнесу і прав людини.

РН НД. 1.5. Уміти вирішувати проблему конкуренції деліктного позову з іншими позовами на захист порушених цивільних прав та інтересів;

РН НД. 1.6. Формувати правову позицію по справі за деліктним позовом.

РН НД. 1.7. Дискутувати з приводу нових викликів, які постають перед деліктним правом у контексті постмодерної епістемології.

РН НД. 1.8. Оцінювати належність, достатність та допустимість доказів, наданих на підтвердження деліктного позову.

РН НД. 1.9. Надавати комплексну правову оцінку обставин завдання шкоди задля пошуку ефективних шляхів захисту право клієнта за допомогою норм деліктного права.

РН НД. 2.1. Знаходити шляхи формулювання вимог про відшкодування шкоди в умовах недостатності чи неповноти національного законодавства.

РН НД. 2.2. Знати інноваційні підходи до вирішення проблеми нез'ясовного причинного зв'язку в деліктному праві.

РН НД. 2.3. Застосовувати міжнародні стандарти прав людини у справах за деліктними позовами.

РН НД. 2.4. Розуміти горизонтальний ефект прав людини у контексті деліктного спору між приватними особами.

РН НД. 2.5. Володіти навичками порівняльно-правових досліджень у сфері деліктного права.

РН НД. 2.6. Розкривати головні відмінності континентально-правового і англо-американського деліктного права.

РН НД. 2.7. Розуміти специфіку деліктного права України на тлі компаративно-правової картини світу.

РН НД. 2.8. Уміти визначати переваги й недоліки розгляду деліктної справи в тій або іншій юрисдикції.

РН НД. 2.9. Досліджувати практику національних судів щодо застосування норм деліктного права.

РН НД. 3.1. Виявляти закономірності, прогалини й суперечності в практиці українських судів щодо застосування норм деліктного права.

РН НД. 3.2. Уміти на основі норм чинного національного права і судової практики обґрунтовувати вимоги про відшкодування шкоди, завданої поза договірними відносинами.

РН НД. 3.3. Обстоювати власну точку зору в спорі, що виник із деліктних правовідносин.

РН НД. 3.4. Розуміти, як норми цивільного процесуального права впливають на перспективу задоволення матеріально-правової вимоги про відшкодування шкоди.

РН НД. 3.5. Знати особливості розгляду судами окремих категорій деліктних справ.

РН НД. 3.6. Володіти основними концепціями деліктного права, що розроблені в національній доктрині та за кордоном.

РН НД. 3.7. Характеризувати норми національного законодавства, що регламентують спеціальні делікти.

РН НД. 3.8. Розуміти особливості відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх посадовими та службовими особами у різних сферах державно-владної діяльності.

РН НД. 3.9. Розуміти особливості відшкодування шкоди, завданої дефектом в продукції.

РН НД. 4.1. Розуміти взаємозв'язок між деліктним правовідношенням і страховим зобов'язанням у випадку завдання шкоди джерелом підвищеної небезпеки.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Деліктне право: поняття, призначення і структура	Деліктне право: поняття, призначення і структура	8
2	Елементи делікту і розподіл тягаря доказування	Елементи делікту і розподіл тягаря доказування	8
3	Протиправність і шкода як елементи делікту	Протиправність і шкода як елементи делікту	8
4	Причинний зв'язок і нові виклики в контексті постмодерної епістемології	Причинний зв'язок і нові виклики в контексті постмодерної епістемології	8
5	Вина і розумний стандарт поведінки	Вина і розумний стандарт поведінки	8
6	Відшкодування шкоди, завданої іншою особою, і шкоди, завданої спільними діями	Відшкодування шкоди, завданої іншою особою, і шкоди, завданої спільними діями	8
7	Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх посадовими та службовими особами	Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх посадовими та службовими особами	8
8	Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.	Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.	8
9	Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю	Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю	8
10	Відшкодування шкоди, завданої внаслідок	Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків	8

	недоліків товарів, робіт (послуг)	товарів, робіт (послуг)	
--	-----------------------------------	-------------------------	--

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Деліктне право: поняття, призначення і структура		110
2	Елементи делікту і розподіл тягара доказування	Елементи делікту і розподіл тягара доказування	
3	Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх посадовими та службовими особами	Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх посадовими та службовими особами	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- узагальнення судової практики;
- робота над кейсами з деліктного права;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Деліктне право» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

**Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної
дисципліни**

Нормативно-правові акти

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 1950). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004/conv#Text
2. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
3. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv#n5494>
4. ЗУ «Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3390-17/conv>
5. ЗУ «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-вр/conv>
6. Положення про застосування Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду» (затверджене наказом Міністерства юстиції, Генеральної прокуратури та Міністерства фінансів України від 04.03.96 р. № 6/5/3/41). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-96>
7. ЗУ «Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2893-14/conv>
8. Методика визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства (затв. Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України № 171 від 27.10.97). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0285-98>
9. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (затв. Наказом Міністерства охорони навколишнього

природного середовища України № 639 від 10.12.2008). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0048-09>

Судова практика

1. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.03.2013 № 4 «Про деякі питання застосування судами законодавства при вирішенні спорів про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004740-13>

2. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 4 вересня 2019 року у справі № 265/6582/16-ц. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86310215>

3. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 26 лютого 2020 року у справі № 372/4399/15-ц. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88137847>.

4. Постанова Пленуму Верховного Суду України №6 від 27.03.1992 р. «Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-92#Text>

5. Постанова Пленуму Верховного Суду України №4 від 31.03.1995 р. «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95/conv#Text>

6. Постанова Пленуму Верховного Суду України №14 від 29.12.1992 р. «Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-92/conv#Text>

7. Дайджест судової практики Верховного Суду у спорах, що виникають у сфері захисту довкілля та екологічних прав. 2019 рік. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Daidjest_Ekologia.pdf

8. Дайджест судової практики Верховного Суду у справах, пов'язаних зі страховими правовідносинами. URL: <https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Dajdjest.pdf>

Література

Основна література

1. Баранова, Л. Н. Возмещение имущественного вреда : [разд. 2, гл. 3, § 4]. *Харьковская цивилистическая школа: защита субъективных гражданских прав и интересов : монография* / Национальный юридический университет им. Ярослава Мудрого. Харьков : Право, 2014. С. 253-265 .
2. Баранова, Л. Н. Возмещение имущественного и морального (неимущественного) вреда : [Разд. 4, гл. 3, § 5]. *Харьковская цивилистическая школа: осуществление и защита права интеллектуальной собственности : монография* / под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. Харьков : Право, 2018. С. 644-661.
3. Бурлака, І. В. Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої без вини [Текст] : монографія. Харків : Право, 2016. 200 с.
4. Карнаух, Б. П. Вина як умова цивільно-правової відповідальності : монографія. Харків : Право, 2014. 224 с.
5. Мыца, Ю. В. Защита прав лиц в деликтных обязательствах [Текст] : [разд. 3, гл. 3, § 8]. *Харьковская цивилистическая школа: защита субъективных гражданских прав и интересов : монография* / Национальный юридический университет им. Ярослава Мудрого. Харьков : Право, 2014. С. 549-557.
6. Отраднова, О. О. Проблеми вдосконалення механізму цивільно-правового регулювання деліктних зобов'язань : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 328 с.
7. Рабінович, П. М. Право людини на компенсацію моральної шкоди (загальнотеоретичні аспекти) : монографія. Львів : Світ, 2006. 140 с.

Додаткова література:

8. Карнаух, Б. П. Вина потерпілого в деліктному праві. *Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2014. Вип. 64. С. 223-230.*

9. Карнаух, Б. П. Причинний зв'язок у деліктному праві: концепція *povus actus interveniens*. *Підприємництво, госп-во і право : наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2019. N 9. С. 11-15.

10. Карнаух, Б. П. Протиправність, шкода і чисті економічні втрати: до постановки проблеми. *Приватне право*, 2013. N 1. С. 267-273.

11. Карнаух, Б. П.. Причинний зв'язок як умова деліктної відповідальності в практиці Європейського суду з прав людини: справи про порушення процедурних гарантій. *Проблеми законності : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. Вип. 145. С. 68-79.*

12. Карнаух, Б. Причинний зв'язок у деліктному праві: рефлексія над тестом «якби не». *Проблеми законності.* 2019. N 147. С. 75-84.

13. Карнаух, Б. Нез'ясовна причинність: дилема двох мисливців. *Проблеми законності.* 2020. N 149. С. 49-61

14. Карнаух, Б. Деліктна відповідальність згідно з часткою на ринку. *Економічна теорія та право.* 2020. № 3(42). С. 49-63.

15. Карнаух, Б. Надлишкова причинність у деліктному праві. *Проблеми законності.* 2020. N 150. С. 67-77.

16. Карнаух, Б. П. Відшкодування шкоди, завданої іншою особою (стаття 1172 Цивільного кодексу України). *Підприємництво, господарство і право.* 2020. № 11. С. 29-33.

17. Карнаух, Б. П. Апорія «якби не». *Економічна теорія та право.* 2020. № 4(43). С. 118-131.

18. Карнаух, Б. Дублювання шкоди в деліктному праві. *Проблеми законності*. 2020. N 151. С.
19. Карнаух, Б. Деліктна відповідальність органів публічної влади за Цивільним кодексом України. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С. 19-24.
20. Рубан, О. О. Компенсація моральної шкоди працівнику, заподіяної йому при виконанні ним своїх обов'язків. *Право України*. 2015. N 6. С. 223-233.
21. Спасибо-Фатеева, И. В. Возмещение морального вреда [Текст] : [разд. 2, гл. 3, § 5]. *Харьковская цивилистическая школа: защита субъективных гражданских прав и интересов : монография* / Национальный юридический университет им. Ярослава Мудрого. Харьков : Право, 2014. С. 265-282.
22. Філатова-Білоус Н. Ю. Компенсація шкоди, завданої порушенням житлових прав у зв'язку з військовою агресією: проблема визначення кола суб'єктів звернення. *Форум права*. 2022. 72(1). 98-109.
23. Clermont, K.M. Standards of proof revisited. *Vermont Law Review*, 2009. Vol. 33, pp. 469-487.
24. Clermont, K.M. Common Sense on Standards of Proof. *Seton Hall Law Review*. 2018, Vol. 48, pp. 1057-1080.
25. Clermont, K.M., & Sherwin, E. (2002). Comparative view of standards of proof. *The American Journal of Comparative Law*, 50, pp. 243-275.
26. Engel, C. (2009). Preponderance of the evidence versus intime conviction: A behavioral perspective on a conflict between american and continental european law. *Vermont Law Review*, 33, pp. 435-467.
27. Gold, S. (1986). Causation in toxic torts: Burdens of proof, standards of persuasion, and statistical evidence. *Yale Law Journal*, 96, pp. 376-402.
28. Karnaukh B. 'Territorial Tort Exception? The Ukrainian Supreme Court Held that the Russian Federation Could Not Plead Immunity with regard to Tort Claims Brought by the Victims of the Russia-Ukraine War'. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2022. 3(15). 165-177.

29. Karnaukh, B. Standards of Proof: A Comparative Overview from the Ukrainian Perspective. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021 2(10) pp. 25–43.
30. Karnaukh, B. Fault in tort law: moral justification and mathematical explication. *Problems of Legality*. 2018. Vol. 141. pp. 54-64.
31. Karnaukh, B.P. & Shymko, A.R. Side Effects of Diethylstilbestrol (DES) from the Perspective of Tort Law. *Wiadomości Lekarskie*, 2020, Volume LXXIII, Issue 12 Part 2, pp. 2946-2950.
32. Kaye, D.H. Clarifying the burden of persuasion: what Bayesian decision rules do and do not do. *International Journal of Evidence and Proof*, 1999, Vol. 3(1), pp. 1-28.
33. Kobyasheva, A. Using epidemiological evidence in tort law: A practical guide. *Professional Negligence*, 2014, Vol. 30, pp. 124-143.
34. Martin-Casals, M. Causation conundrums: introduction to the annotations to *Sienkiewicz v. Greif (UK)*. *European Review of Private Law*, 2013 Vol. 21, pp. 301-311.
35. Russellyn, C.S., & Goldstein, B.D. Relative risk greater than two in proof of causation in toxic tort litigation. *Jurimetrics*, 2001. Vol. 41, pp. 195-209.
36. Schweizer, M. The civil standard of proof – what is it, actually? In *Discussion Paper Series of the Max Planck Institute for Research on Collective Goods 2013_12*, Max Planck Institute for Research on Collective Goods.
37. Van Dam, C. *European Tort Law* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press, 2013, 656 pp.
38. Wright, R.W. Causation in Tort Law, *California Law Review*, 1985 Vol. 73, pp. 1735-1828.
39. Wright, R.W. Proving causation: Probability versus belief. In R. Goldberg (ed.), *Perspectives on Causation*. Oxford: Hart Publishing 2011. pp. 1-30.

- HUDOC. European Court of Human Rights:
<https://hudoc.echr.coe.int/>
- Єдиний державний реєстр судових рішень:
<https://reyestr.court.gov.ua/Page/1>
- Офіційний сайт Верховного Суду: <https://supreme.court.gov.ua/>
- Суд на долоні: <https://conp.com.ua>
- Опендатабот. Сторінка пошуку судових рішень:
<https://court.opendatobot.ua/#/>
- Центр дослідження судової практики:
<https://www.facebook.com/cdoslidzenna/>
- Юридичний інтернет-ресурс «Протокол»:
https://protocol.ua/ru/interesnie_sudebnie_resheniya/

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри цивільного права № 1. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/102-kafedra-czivilnogo-prava-1.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Деліктне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20

балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
А	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
В	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		

навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

			80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34